

УДК 657.222

Помулева.В.М.¹, Мозолєвська В.О.²

¹старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-617 НУ «Запорізька політехніка»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ

Облік акцизного податку насамперед важливий його платникам. Для них акцизний податок - це своєрідні транзитні суми, які справляються з покупців підакцизних товарів і потім перераховуються до бюджету.

У бухгалтерському обліку відображати інформацію про нарахований та перерахований акцизний податок необхідно на субрахунку 641 «Розрахунки за податками», оскільки саме цей субрахунок призначено для обліку податків, що нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства. До нього відкривають відповідні аналітичні рахунки (наприклад, 641/Акцизний податок).

Згідно п. 6.1 П (С) БО 15 «Дохід» не визнаються доходами такі надходження від інших осіб, як ПДВ, акцизи та інші податки, що підлягають перерахуванню до бюджету.

У нашому випадку це правило застосовується, оскільки акциз надійде від іншої особи - покупця підакцизного товару в складі продажної ціни такого товару. За кредитом субрахунку 641 відображаються нараховані платежі з акцизного податку до бюджету (у кореспонденції з рахунком

доходу від реалізації 701 (702), за дебетом - сплата акцизного податку до бюджету.

При цьому «витратні» рахунки в бухобліку не задіюються. У фінансовій звітності відображається саме чистий дохід (рядок 2000 форм № 2 і 2-м), уже зменшений на суму ПДВ та акцизного податку.

Податкові зобов'язання при реалізації вироблених в Україні підакцизних товарах виникають на дату реалізації (тобто дату відвантаження) підакцизної продукції виробником, незалежно від цілей та напрямів її подальшого використання (п. 216.1 ПК).

Якщо ставка акцизного податку встановлена в євро, згідно п. 217.3 ПК для обчислення суми податку застосовується офіційний курс НБУ, що діє на перший день кварталу (на 0 годин першого дня відповідного кварталу), у якому відбулась реалізація продукції, та залишається незмінним протягом такого кварталу.

За кредитом субрахунка 641/АП відображаємо належні до сплати суми акцизного податку – у кореспонденції з рахунком обліку доходу від реалізації готової продукції (Дт 701), за дебетом – сплату акцизного податку в бюджет – у кореспонденції з рахунком обліку грошових коштів (Кт 311, можливо 372 – якщо сплата податку відбулась через підзвітну особу за певних форс-мажорних обставин із банком платника).

При такому обліку належна до сплати за підсумками звітного періоду сума акцизного податку буде дорівнювати кредитовому сальдо субрахунка 641/АП на кінець останнього дня звітного періоду або ж обороту Дт 701 – Кт 641/АП.

Таким чином, акцизний податок, у тому числі і для роздрібного торговця, в обліку зменшує дохід. При цьому у складі витрат він не відображається (якщо він спочатку зменшить дохід, а потім ще і потрапить до витрат, то фінансовий результат буде занижений).

Облік акцизного податку при ввезенні підакцизних товарів, але які не підлягають маркуванню, здійснюється аналогічно (але без придбання марок).

Згідно з п. 8 П(С)БО 9 придбані (отримані) запаси прибуткують на баланс за первісною вартістю. Складові первісної вартості куплених імпортованих запасів названі в п. 9 П(С)БО 9 та п. 2.2 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів № 2. Зокрема, до первісної вартості товарів включаються непрямі податки, які сплачені у зв'язку з придбанням запасів і не відшкодовуються підприємству. Суми таких податків, як і сума ввізного мита, наводяться у графі 47 митної декларації. До непрямих податків належить також акцизний податок. Отже, при імпорті товарів, сплачений акциз є невідшкодованим, а отже, включається до первісної вартості товарів згідно з ПСБО 9.

Що стосується порядку коригування податкових зобов'язань з акцизного податку при поверненні неякісного товару, то згідно з п. 217.5 ПКУ у разі повного або часткового повернення покупцем підакцизних товарів продавцю для усунення недоліків товару (продукції) або його знищення (переробки) у зв'язку з неможливістю усунення таких недоліків, платник податку - продавець проводить коригування податкових зобов'язань зі сплати акцизного податку у звітному періоді, у якому відбулося таке повернення. Сума коригування обчислюється платником податку із застосуванням максимальних роздрібних цін, ставок акцизного податку з урахуванням мінімального податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку, які діяли на дату виникнення податкового зобов'язання щодо таких товарів (продукції). Сума коригування зазначається в декларації з акцизного податку за звітний період, у якому відбулось повернення неякісного товару покупцем (підтверджене первинними документами).

Якщо ж відбувається повернення якісного товару, який в подальшому може бути реалізований, то виробник зобов'язання з акцизного податку не коригує. Однак, при наступному постачанні такого поверненого товару, повторно податкові зобов'язання нараховувати не потрібно.

Підприємствам, які є платниками акцизного податку з декількох видів підакцизних товарів, доцільно відкрити декілька таких субрахунків для обліку акцизного податку окремо для кожного виду.